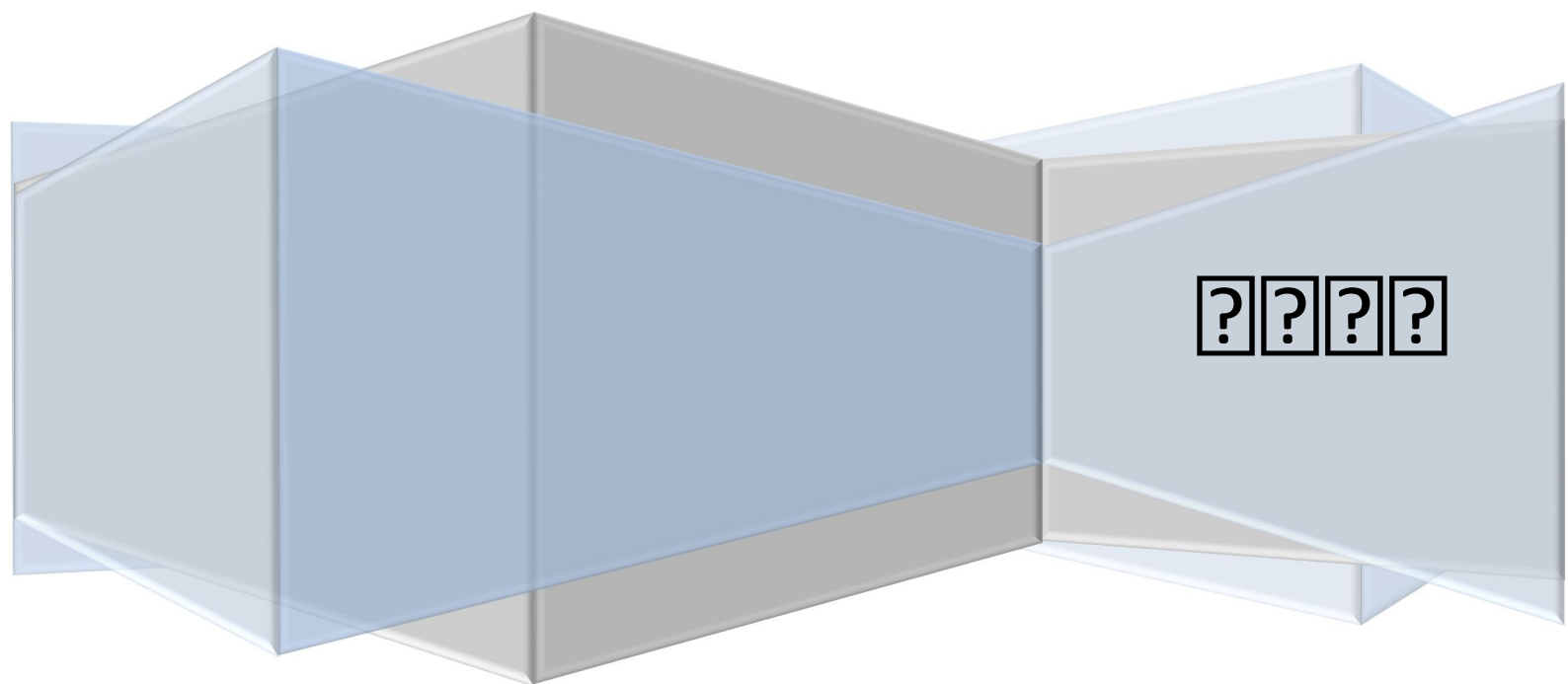

Espoon kristillinen koulu

Oppilaanohjauksen malli

Sisälllys

Espoon kristillisen koulun oppilaanohjauksen malli

1. Ohjauksen toteutuminen käytännössä

- Henkilökohtainen ohjaus
- Luokkamuotoinen oppilaanohjaus yläkoulussa
- Tuen kolmiportaisuus oppilaanohjauksessa

2. Oppilaan ohjauksen roolit

- Oppilas
- Huoltajat
- Oppilaanohjaaja
- Rehtori
- Apulaisrehtori / virka-apulaisrehtori
- Luokanvalvoja / luokanopettaja
- Aineenopettajat
- Koulusihteeri
- Erityisopettaja / laaja-alainen erityisopettaja
- Kuraattori
- Psykologi
- Terveydenhoitaja
- Oppilashuoltoryhmä
- Ohjauksellinen verkostoyhteistyö
- Oppilaanohjaaja

Espoon kristillisen koulun oppilaanohjauksen malli

Espoon kristillisen koulun oppilaanohjauksen mallin on tarkoitus tuoda näkyviin oppilaan ohjauksen työnjako ja samalla varmistaa, että jokainen oppilas saa tarvittavan ohjauksen opintojensa aikana Espoon kristillisessä koulussa. Ohjauksen tavoite on tukea oppilaan oppimista ja taata sujuvan oppimispolun jatkuminen aina päiväkodista toisen asteen opintoihin saakka. Opetussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin oppilaanohjauksen tavoitteita.

1. Ohjauksen toteutuminen käytännössä

Tässä luvussa määritellään, miten ohjausta toteutetaan koulun toimintakulttuurin kautta alakoulusta yläkouluun asti.

Henkilökohtainen ohjaus

Oppilaanohjauksen ydintehtävä on henkilökohtainen ohjaus koko perusopetuksen ajan jo ensimmäisestä luokasta alkaen. Alakoulussa ensisijainen ohjausvastuu on luokanopettajalla ja oppilaanohjaus tapahtuu muiden oppiaineiden sisällä. Ohjauksella tuetaan yhtenäisen koulupolun eheyttä ja jatkuvuutta, tuetaan opiskeluvaihtelua, opiskelutaitoja ja vastuunottoa. Henkilökohtaisen ohjauksen tarkoituksena on selkiyttää tulevaisuuden tavoitteita ja löytää ratkaisuja mahdollisten haasteiden voittamiseksi. Lisäksi keskustelun tavoitteena ovat persoonallisen kasvun ja kehityksen tukeminen, oppimistaitojen kehittyminen sekä jatko-opintoihin ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyvien asioiden käsittely sekä koulumenestyksen seuraaminen. Yläkoulussa henkilökohtaista ohjausta annetaan enimmäkseen oppilaanohjaajan toimesta, mutta ohjaukseen liittyviä keskusteluja voivat käydä muutkin koulun toimijat oman osaamisensa puitteissa. Erityisen tärkeää on, että jokainen 9. luokan oppilas pääsee keskustelemaan oppilaanohjaajansa kanssa vähintään kerran ennen yhteishakua.

Luokkamuotoinen oppilaanohjaus yläkoulussa

Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa on määritelty tavoitteet, sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen alueet luokkamuotoisten oppilaanohjaustuntien pitämiseksi. Luokkamuotoinen ohjaus on koko yläkoulu mittainen prosessi, joka alkaa seitsemänneltä luokalta ja syvenee kahdeksannella luokalla peruskoulun loppuun asti. Luokkatunnit ovat oppilaanohjaajan pitämiä ja vain erityisen painavista syistä niitä voidaan siirtää muiden kuin ammattitaitoisten oppilaanohjaajien pidettäväksi. Luokassa olisi hyvä olla tarvittavat tietotekniset valmiudet.

Tuen kolmiportaisuus oppilaanohjauksessa

Oppilaanohjauksessa pääpaino on yleisen tuen antamisessa. Yleinen tuki sisältää opetussuunnitelman mukaisen ohjauksen eri muodoissaan: luokkamuotoinen-, pienryhmä- ja henkilökohtainen oppilaanohjaus. Tehostetun tuen oppilaan ohjaamisessa oppilaanohjaaja voi tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan lisätä oppilaalle annettavan henkilökohtaisen ohjauksen määrää. Joissakin tapauksissa voi myös olla hyödyllistä osallistua huoltajatapaamisiin.

Erityisen tuen oppilaalle ohjauksellinen tuki voi olla tehostetun tuen lisäksi myös erityisjärjestelyjä TET-harjoitteluihin ja oppilaitostutustumisiin liittyen. Erityisen tuen ohjausta järjestetään oman opettajan, oppilaanohjaajan ja oppilashuollon yhteistyönä. Ohjauksessa tulee huomioida oppilaan tarpeet.

2. Oppilaan ohjauksen roolit

Tässä luvussa kerrotaan kunkin ohjaukseen osallistuvan tahon keskeiset tehtävät, jotta laadukas oppimisen ohjaus toteutuisi koko koulupolun jana.

Oppilas

Oppilaan tehtävänä on oppia kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oman tulevaisuutensa suunnittelusta sekä tekemään valintoja oman kehittyvän itsetuntemuksensa pohjalta. Oppilas oppitelee myös käyttämään ohjaus- ja neuvontapalveluita oman prosessin tukena.

Huoltajat

Huoltajien tehtävänä on tukea oppilaan koulupolkua ja rohkaista oppilasta ottamaan hänelle sopivia askeleita kohti tulevaisuuden koulutusta ja ammattia. Huoltajien tehtävänä on myös valvoa oppilaan arkirutiineja ja kotona tehtäviä koulutöitä, sekä tehdä yhteistyötä koulun kanssa ohjaukseen liittyvissä asioissa.

Oppilaanohjaaja

Oppilaanohjaaja koordinoi koulunsa oppilaanohjausta ja on ohjauksen pedagoginen asiantuntija. Oppilaanohjaajan työtehtävistä, materiaaleista ja resursseista kerrotaan tarkemmin osiossa Oppilaanohjaajan työtehtävät.

Rehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät resurssit, tukemalla koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita. Rehtori vastaa myös päättöarvioinnin kriteerien selvittämisestä opettajille sekä niiden tiedottamisesta oppilaiden huoltajille.

Apulaisrehtori / virka-apulaisrehtori

Apulaisrehtorin / virka-apulaisrehtorin rooli ja vastualueet ohjauksessa määritellään ohjaussuunnitelman vuosittain tehtävän päivityksen yhteydessä. Apulaisrehtori osallistuu tiedonsiirtoon, vastaa valinnaisaineiden järjestelyistä ja oppilaiden valinnaisainevalinnoista.

Luokanvalvoja / luokanopettaja

Luokanvalvoja / luokanopettaja on oppilaan lähiohjaaja, joka kannustaa ja ohjaa oppilaitaan koko peruskoulun ala- ja yläluokkien ajan. Hän työskentelee oppilaidensa opintojen sujumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa. Lähiohjaajana hän tuntee oppilaan opiskelu- ja elämäntilanteen.

Luokanvalvoja / luokanopettaja luo yhteisöllisyyttä ja turvallista opiskeluilmapiiriä ryhmässään. Hän on säännöllisesti yhteydessä oppilaisiin oppitunneillaan tai pitämässään tuokioissa. Tämän ohella säännölliset henkilökohtaiset tapaamiset oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa antavat luokanvalvojalle / luokanopettajalle erinomaisen oppilastuntemuksen.

Luokanvalvojan / luokanopettajan tehtävänä on myös seurata poissaoloja sekä puuttua ongelmiin mahdollisimman pian. Hän myös huolehtii ensisijaisesti oppilaan ohjaamisesta tarvittaessa yksilölliseen oppilashuoltoon, vie oppilaan asiat oppilaan tuen ryhmään sekä vastaa pedagogisten asiakirjojen laatimisesta ja päivityksestä yhdessä erityisopettajan kanssa.

Luokanvalvoja selvittää oppilaille päättötodistusarvosanoihin vaikuttavat asiat. Oppilaalle ja huoltajalle tulee jo 8. luokalla antaa ohjaavaa palautetta oppilaan osaamisen tasosta suhteessa päättöarvioinnin kriteerien määrittelemään hyvän osaamisen tasoon. Näin oppilaan ja hänen huoltajansa on mahdollista saada realistinen käsitys siitä, millä osa-alueilla oppilaan pitäisi vielä parantaa osaamistaan saadakseen tavoittelemansa päättöarvosanan.

Seitsemännellä luokalla luokanvalvoja pitää syksystä 2017 alkaen ns. EKK-tunteja, joiden sisältöihin kuuluu yläkoulussa opiskelu ja oppimisen taidot. Tunteja suunnitellaan yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa, jotta ohjauksesta saadaan oppilaan kannalta mielekäs kokonaisuus.

Aineenopettajat

Aineenopettaja tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan. Hän huomioi opetuksessa ja arvioinnissa myös erilaiset oppijat. Aineenopettaja on selvillä oman aineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja esittelee niitä oppitunneillaan. Hän tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa. Aineenopettajan teettää myös oppilailla itsearviointeja oman oppiaineensa osalta.

Koulusihteeri

Koulusihteeri tuntee koulun hallinnollisen rakenteen ja toimintakulttuurin. Asiantuntemuksensa ansiosta hän pystyy neuvomaan oppilaita tarkoituksenmukaisesti erilaisissa käytännön tilanteissa.

Erityisopettaja / laaja-alainen erityisopettaja

Yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa erityisopetusta tarvitsevat oppilaat. Hän auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutapansa sekä tukee luokanopettajia ja aineenopettajia monipuolisten opiskelumetodien käytössä sekä toteuttaa suunnitelmallisesti toimivia opetustilanteita joustavien ryhmittelyjen ja yhteisopettajuuden avulla. Erityisopettaja myös konsultoi opettajia ja huoltajia oppimiseen liittyvissä pulmatilanteissa.

Erityisopettaja huolehtii oppimisen vaikeutta mittaavien testien järjestelyistä sekä auttaa luokanvalvojia / luokanopettajia pedagogisten lausuntojen sekä tehostetun että erityisen tuen järjestämisessä.

Erityisopettaja tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa myös oppilaan ammatinvalinnan suunnittelussa mm. joustavan haun liitteiden laatimisessa sekä TET-harjoitteluiden ja toisen asteen tutustumisten käytännön järjestelyihin liittyen.

Kuraattori

Kuraattori tukee oppilaan kasvua ja elämänsuunnittelua. Hän on tukena myös haastavissa elämäntilanteissa. Kuraattorin kanssa oppilas voi keskustella kaikista mieltä painavista asioista. Kuraattori konsultoi myös vanhempia ja opettajia ja osallistuu tarvittaessa nivelvaiheen tukeen ja työskentelyyn.

Psykologi

Psykologin perustehtävä on auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa. Hän tekee myös tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.

Terveydenhoitaja

Terveydenhoitaja auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa. Terveydenhoitaja voi myös kertoa oppilaille sairauden rajoituksista ammatinvalinnassa.

Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä

Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tukee osaltaan oppilaita koulunkäynnissä ja hyvinvoinnissa sekä ennaltaehkäisee ongelmia ja auttaa niiden ratkaisemisessa yhteisöllisellä tasolla. Ryhmän jäseniä ovat yleensä rehtori, oppilaanohjaaja, erityisopettaja, kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja. Muut toimijat osallistuvat ryhmään tarpeen mukaan.

Ohjauksellinen verkostoyhteistyö

Rehtori, oppilaanohjaaja ja opettajat tekevät yhteistyötä vanhempien sekä lähialueen muiden toimijoiden kuten kirjaston, muiden oppilaitosten ja koulujen, nuorisotoimen, lähipoliisin ja alueen yritysten kanssa.

Oppilaanohjaaja

Ohjausta yksilöllisesti ja ryhmissä

✗ Henkilökohtainen ohjaus on oppilaanohjaajan tärkein työtapa. Siinä korostuu ohjaajan ammattitaito ja ohjauksen vaikuttavuus. Henkilökohtaista ohjausta tulee tarjota vähintäänkin kaikille 9. luokan oppilaille. Espoon kristillisessä koulussa oppilaanohjaaja tapaa myös kahdeksaluokkalaiset sekä seitsemäsluokkalaisista kouluun uutena tulleet oppilaat.

✗ Luokkamuotoisen oppilaanohjauksen sisällöt löytyvät opetussuunnitelmasta.

Luokkamuotoisessa ohjauksessa on suositeltavaa

käyttää sekä sähköistä, että kirjallista ohjausmateriaalia. Luokkatuntien tulisi olla oppilaanohjaajan pitämiä, vain erityisen painavista syistä niitä voidaan siirtää muiden kuin ammattitaitoisten oppilaanohjaajien pidettäviksi.

✗ Erityisoppilaiden ohjaamisessa on mukana sekä oppilaanohjaaja että luokanopettaja/-valvoja ja aineenopettajat laadukkaan ohjauksen toteuttamiseksi. Syksyn alussa 9.luokkalaisille erityisen tuen tarpeessa oleville oppilaille kirjataan erikseen sovittaessa suunnitelmaan, miten ohjaus toteutetaan eri toimijoiden välillä.

Jatko-opintoihin ja työelämään ohjaus

✗ Oppilaanohjaajalla on koordinoitavastuu TET-harjoitteluiden järjestämisessä. TET-harjoittelun yhteydessä oppilaita pyritään tavoitteellisesti ohjaamaan aloille, jotka heitä kiinnostavat. Yhteistyö luokanvalvojien ja aineenopettajien kanssa on erittäin tärkeää tiedottamisessa ja harjoittelun hyödyntämisessä koulutyössä. TET-harjoittelun yhteydessä järjestetään TET-messut.

✗ Oppilaanohjaaja järjestää oppilailleen mahdollisuuden päästä toisen asteen tutustumisiin. Laadukkaan ohjauksen takaamiseksi hyödynnetään esittelytilaisuuksia, joita Espoossa tarjotaan. Oppilaanohjaaja koordinoi tutustumisia, mutta niiden valvontaan tarvitaan apua koulun muilta opettajilta.

✗ Yhteishaku ja siihen valmistautuminen on oppilaanohjaajan työn ydinkohtia. Oppilaanohjaaja kerää hakuun liittyvät tiedonsiirtoluvat, huoltajien kuulemiset sekä tiedottaa aiheesta oppilaita, huoltajia ja koulu yhteisöä. Opettajien työpanos sekä käytännön järjestelyihin osallistuminen on tärkeää yhteishaun onnistumisen kannalta.

✗ Oppilaanohjaaja ohjeistaa oppilaitaan mahdollisia pääsykokeita varten, mutta vastuu pääsykokeiden suorittamisesta on oppilaalla itsellään.

✗ Oppilaanohjaaja esitäyttää 9. luokan keväällä opiskelutietolomakkeeseen koulun tiedot sekä ohjeistaa oppilaille lomakkeen täyttämisen. Vastuu lomakkeen toimittamisesta toiselle asteelle on oppilaalla ja huoltajalla.

✗ Yhteishaun tiedonsiirron tarkastaminen kuuluu koulusihteerin ohella myös oppilaanohjaajan tehtäviin.

✗ Oppilaanohjaajalle kuuluu myös yhteishakuun liittyvä kesäohjaus ja sen toteuttaminen. Kesällä tapahtuvaan ohjaukseen sisältyy ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjaus. Oppilaanohjaajan työhön sisältyvät myös oppilashaastattelut niiden haastattelujen osalta, joissa oppilaanohjaajan läsnäolo nähdään tarpeelliseksi.

Oppilaanohjaajan muut tehtävät

✗ Oppilaanohjaaja on velvollinen pitämään ammattitaitoaan yllä ja osallistumaan mm. opo-kokouksiin ja koulutuksiin. Koulutuksiin osallistumisesta tulee opinto-ohjaajan sopia rehtorin kanssa.

✗ Oppilaanohjaajan työhön liittyy koulun valinnaisaineiden esittelyä yhdessä luokanvalvojan kanssa.

✗ Oppilaanohjaaja on yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän jäsen.

✗ Oppilaanohjaaja osallistuu oppilaan tuen ryhmään sekä moniammatillisen asiantuntijaryhmän tapaamisiin yksittäisten oppilaiden asioissa niin sovittaessa.

✗ Oppilaanohjaaja tekee yhteistyötä muiden oppilaanohjaajien ja toisen asteen opinto-ohjaajien kanssa.

✗ Oppilaanohjaaja on tarvittaessa yhteydessä oppilaan huoltajiin sekä osallistuu vanhempainiltoihin ohjauksen asiantuntijana.

✗ Oppilaanohjaaja tekee mahdollisimman monipuolisesti yhteistyötä alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Oppilaanohjaaja pitää yhteyttä jatko-opintoja tarjoaviin oppilaitoksiin ja opastaa oppilaan kansainvälistä ohjausta vaativissa asioissa oikeaan ohjauspalveluun.

Oppilaanohjaajan materiaalit

✗ Primus ja Wilma -järjestelmät toimivat henkilökohtaisen ohjauksen ja OHR-työn tukena.

✗ Ohjaustyöhön on internetissä saatavilla runsaasti erilaisia sähköisiä materiaaleja ja linkkejä.

✗ Opo-tunneilla on opo-kirja käytössä tuntityöskentelyn tukena.

✗ Espoon kristillisen koulun ohjeet ja lomakkeet:

- tiedonsiirtolomake 7. luokalle
- perhepalaverilomake yläkoulun vanhempainvarttia varten
- Yhteishaun tiedonsiirtolupa
- Yhteishaun huoltajan kuuleminen
- TET-lomakkeet + toimintaohjeet
- Opiskelutietolomake jatko-opintoihin on Espoon yhteinen lomake
- Mahdolliset yhteiset tapahtumatiedotteet